

Till Finansdepartementet

Svar remiss SOU 2024:22

diarienummer Fi2024/00894

Yttrande

Remiss av SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU-medel

Hushållningssällskapens Förbund har beretts möjlighet att yttra sig över Statens offentliga utredning rörande *En ny organisation för förvaltning av EU-medel*. Yttrandet har skrivits av Frida Carlsson, Hushållningssällskapet Jönköping och Viktoria Bawelin, Hushållningssällskapet Västra.

Sammanfattning

Hushållningssällskapet väljer att koncentrera remissvaret till de delar av utredningen som berör jordbruksfonderna dvs. EUs gemensamma jordbrukspolitik CAP. Utredningen föreslår att hanteringen av jordbrukarstöden ska centraliseras till Jordbruksverket och att hanteringen av projekt- och investeringsstöd, inklusive startstödet för unga lantbrukare, ska centraliseras till de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna.

Hushållningssällskapen är rikstäckande, regionalt baserade och fristående medlemsbaserade kunskapsorganisationer. Det finns 15 Hushållningssällskap i landet och antalet medarbetare är drygt 1000, av dessa är ca 400 rådgivare och konsulter som arbetar inom verksamhetsområdena Lantbruk, Landsbygd, Mat och Miljö. Hushållningssällskapets konsulter har mycket god kännedom om såväl stödsystemen som de lokala förutsättningarna över landet.

Vi har tagit del av utredningen och Hushållningssällskapet ställer sig bakom det faktum att det behövs en förändring vad gäller att målgruppen behandlas lika oavsett vilken geografi man befinner sig i. Vår erfarenhet är att handläggning av stöd, kontroll av stöd samt samordning av desamma skiljer sig beroende av vilken Länsstyrelse man som brukare tillhör.

Oavsett hur denna förändring sker och i vilken myndighet stöden kommer att hanteras ser vi att det mest angelägna är att säkerställa kompetensen vid respektive myndighet. Med kompetens menar vi att medarbetarna vid myndigheten/myndigheterna har en stark koppling och erfarenhet av lantbruket och dess förutsättningar.

Att trygga kompetensen ställer stora krav på ledarskapet inom myndigheten. Ett tydligt ledarskap för medarbetarna som samtidigt erbjuder utrymme för att ge gehör för branschens utvecklingsbehov.

För att säkerställa en hög kompetens bör beslutsprocessen gå snabbt och ge tydliga riktlinjer. Den måste innebära en organisation med fortsatt lokal förankring, primärproducenten i fokus och möjlighet för branschen att påverka hur medlen fördelas på ett regionalt plan.

En hög kompetens och god förståelse för lantbrukets förutsättningar samt att brukarperspektivet är centralt är avgörande för att förtroendet för myndigheten och dess medarbetare stärks.

Vad gäller utredningens förslag att centralisera projektstöden till de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna så vill vi betona att vi ser en risk i att större geografiska områden tar mindre hänsyn till de lokala förutsättningarna. Genom investeringsstöden kan man se effekter och utveckling i lantbruket på ett regionalt plan. Dessa effekter och även underlag för framtida åtgärder kan bli svårare att utvärdera vid en centralisering.

Vi välkomnar en effektivare hantering av EU-medel. Dock måste även målen för politiken, en ökad miljömässig och hållbar livsmedelsproduktion, också väga tungt vid beslut om vilken eller vilka myndigheter som får ansvar för hantering av stöden. Leder en förändring av ansvarig myndighet till att vi bättre lever upp till målen och får bästa effekt ute hos företagen?

Stockholm 2024-07-09

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes that form a stylized representation of the name 'Bo Selerud'.

Bo Selerud
Förbundsdirektör

Hushållningssällskapens Förbund